

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet
Norragatan 17
22100 Mariehamn

kansliet@amhm.ax

Saken

Ansökan om tillstånd till förfogande över annans egendom enligt vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland 3 kap 5 §.

Sökande

Noatun Norra Distribution Ab, FO-nummer 3447918-7 ("**Sökanden**")

Ombud och processadress

Jorunn Skogberg, advokat, DKCO Advokatbyrå Ab, PB 236, 22101 Mariehamn, tel: 020 527 4003, e-post: jorunn.skogberg@dkco-law.com

1 Ansökan

Sökanden anhåller om tillstånd till förfogande över annans egendom i enlighet med vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland ("**Vattenlagen**") 3 kap 5 § för att genomföra undersökningar och analyser på annans vattenområden. Syftet med undersökningarna är att utreda möjligheterna för anläggande av anslutningskablar för el och anslutningsrörledningar för vätgas från den havsbaserade vindkraftsparken Noatun Nord till en anslutningspunkt på land.

Ansökan avser förfogande över vattenområden (fastigheter) belägna i Brändö, vilka förtecknats i bilaga 1.

Ansökan avser tillstånd till förfogande över vattenområdena för en tidsperiod om tre (3) år från det att tillståndet vunnit laga kraft.

2 Grunder för ansökan

2.1 Bakgrund och syfte

Sökanden är ett aktiebolag bildat för att sköta bl.a. planering, konstruktion och underhåll av ett distributionsnätverk samt distribution av energi, hänförligt till det planerade storskaliga havsbaserade vindkraftområdet norr om Åland. Distributionsnätverket är en del i vad som internt benämns som "projekt Noatun Nord", vilket avser det havsområde som är beläget drygt 15 km från fasta Åland på det område som i havsplanen för Åland har definierats som lämpliga områden för vindkraft. Noatun Nord planeras bestå av maximalt 340 vindkraftverk och förväntas generera omkring 19,5 terawattimmar el per år. Delar av den producerade elen kan även komma att användas för produktion av vätgas.

Sökanden har för avsikt att ansöka om nödvändiga miljötillstånd för det distributionsnätverk som behöver anläggas i samband med etableringen av den storskaliga havsbaserade vindkraftsparken. Enligt landskapslag (2018:31) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning ska en miljökonsekvensbedömning göras innan

tillstånd till ett projekt som på grund av dess art, storlek eller lokalisering kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Miljökonsekvensbedömningen kommer att omfatta anslutningskablar och -rörledningar som överför den producerade elen och vätgasen från den havsbaserade vindparken till en eller flera anslutningspunkter på land eller till havs. Sökanden planerar, och utvärderar förutsättningarna för, att ansluta kablarna och rörledningarna till anslutningspunkter på finska fastlandet.

För att kunna ta ställning till förutsättningarna för anslutningsprojektet och för att inleda miljökonsekvensbedömningen för de externa anslutningarna från projekt Noatun Nord till finska fastlandet, behöver Sökanden genomföra förberedande undersökningar av de vattenområden som kommer att beröras av de planerade anslutningskorridorerna.

Syftet med denna ansökan är att erhålla tillstånd till förfogande över annans egendom (vattenområden) i syfte att genomföra de förberedande undersökningarna för utredande av möjligheterna att anlägga de planerade anslutningarna mellan Långnäs och finska fastlandet.

2.2 Berörda vattenområden och ägarförhållanden

De vattenområden/fastigheter som kommer att beröras av undersökningarna för de planerade anslutningskorridorerna, ägarna till berörda fastigheter och de fastighetsägare som samtyckt har förtecknats i bilaga 2. Den preliminära rutten för undersökningsområdet och de planerade anslutningarna från Noatun Nord till finska fastlandet framgår av illustrationerna och kartbilagorna i bilaga 2.

2.3 Planerade undersökningar

För att kunna ta ställning till förutsättningarna för att anlägga el- och vätgasanslutningar behöver Sökanden genomföra förberedande studier av de berörda vattenområdena. Undersökningarna kommer att bestå av bl.a. skanningar av havsbotten, olika provtagningar från havsbotten och provfiske. Undersökningarna behövs för att skapa underlag för att bl.a. bedöma projektets miljöpåverkan och för att kunna ta ställning till om det finns tekniska förutsättningar för att gå vidare med anslutningsprojektet på de aktuella vattenområdena.

Vid undersökningarna kommer bl.a. följande åtgärder att vidtas:

- Geofysiska undersökningar
- Provtagning av bottendjur och sediment för analys av kornstorlek och förorenade sediment
- Undersökning av epifauna och bottenvegetation genom drop-video
- Undersökning av fisk genom eDNA och nätfiske
- Undersökning av marina däggdjur genom eDNA

Sökanden bedömer att de ovan nämnda undersökningarnas art och begränsade omfattning är sådana att det inte blir frågan om något vattenföretag som enligt Vattenlagen skulle förutsätta tillstånd eller miljögranskning. Skulle de planerade undersökningarna ändra karaktär eller om det kommer att krävas andra typer av undersökningar, t.ex. borrhning, grävning eller sprängning, vilka förutsätter miljötillstånd eller -granskning, kommer Sökanden att anhålla om dylika tillstånd.

De planerade undersökningarna och provtagningarna kommer enligt Sökandens bedömning att kunna utföras utan att orsaka någon miljöpåverkan, några bestående märkbara men eller annan skada på vattenområdena eller havsbotten. Undersökningarna kommer inte heller att inskränka ägarnas eller andra rättsinnehavares rådighet eller orsaka dem någon annan betydande olägenhet.

Sökanden har för avsikt att inleda undersökningarna under våren 2025.

2.4 Reglering för rådighet över vattenområde

I Vattenlagen 2 kap. finns bestämmelser om vem som råder över vatten och under vilka förutsättningar annan än de som råder över visst vatten har rätt att utnyttja vatten och vattenområde. Enligt Vattenlagen 2 kap 2 § krävs rätt eller rådighet över vattenområdet för att utföra ett vattenföretag samt att vattenföretaget utförs i enlighet med lagens övriga bestämmelser.

Enligt Vattenlagen 2 kap. 3 § råder den som äger en fastighet över det vatten som finns där. Med ägare jämställs även den som har ständig besittningsrätt till fastighet. Enligt Vattenlagen 2 kap. 4 § råder delägare i samfällt vattenområde över området på samma sätt som ägare.

I Vattenlagen 3 kap. regleras förutsättningarna för att utan ägares eller rättsinnehavares medgivande ta annan tillhörig egendom i anspråk eller på annat sätt använda annans egendom eller inverka på annans rätt till egendom.

För att ta annans egendom i anspråk eller på annat sätt använda annans egendom enligt Vattenlagen är huvudregeln således att ägarens eller annan rättsinnehavares godkännande ska inhämtas i första hand. I vissa situationer och under vissa förutsättningar kan dock tillstånd för förfogande över annans egendom beviljas istället.

Enligt Vattenlagen 3 kap. 5 § kan den som utför eller ämnar utföra ett vattenföretag beviljas rätt att på annans mark eller vattenområde göra undersökningar för utredande av möjligheterna att genomföra vattenföretag och av verkningarna av ett planerat företag.

I Vattenlagen 6 kap. regleras finns bestämmelser angående ansökan om och tillstånd till förfogande över annans egendom. Enligt Vattenlagen 6 kap. 15 § 1 mom. krävs tillstånd för utförande av vattenföretag och förfogande över annans egendom om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare har godkänt åtgärden.

Sökanden har försökt nå rättsinnehavarna till aktuella fastigheterna. Utgående från det stora antalet rättsinnehavare som inte reagerat på Sökandens kontaktförsök är det inte ändamålsenligt eller möjligt för Sökanden att med rimliga medel inhämta separata samtycken från återstående berörda rättsinnehavare. Bland de fastigheter från vilka svar inte har erhållits finns samfälliga vattenområden där delägarlagen inte är konstituerade. Det ena icke konstituerade delägarlaget omfattar rättsinnehavarna till 50 olika fastigheter. Det har inte heller gått att få fram kontaktuppgifter till vissa rättsinnehavare.

Det ovanstående leder sammanfattningsvis till att det inte är möjligt för Sökanden att inhämta samtycke från samtliga berörda rättsinnehavare i enlighet med Vattenlagen 6 kap. 15 § 1 mom., varför Sökanden anhåller om tillstånd till förfogande över annans egendom från Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

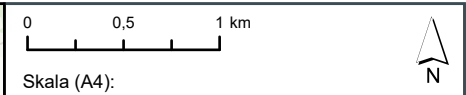
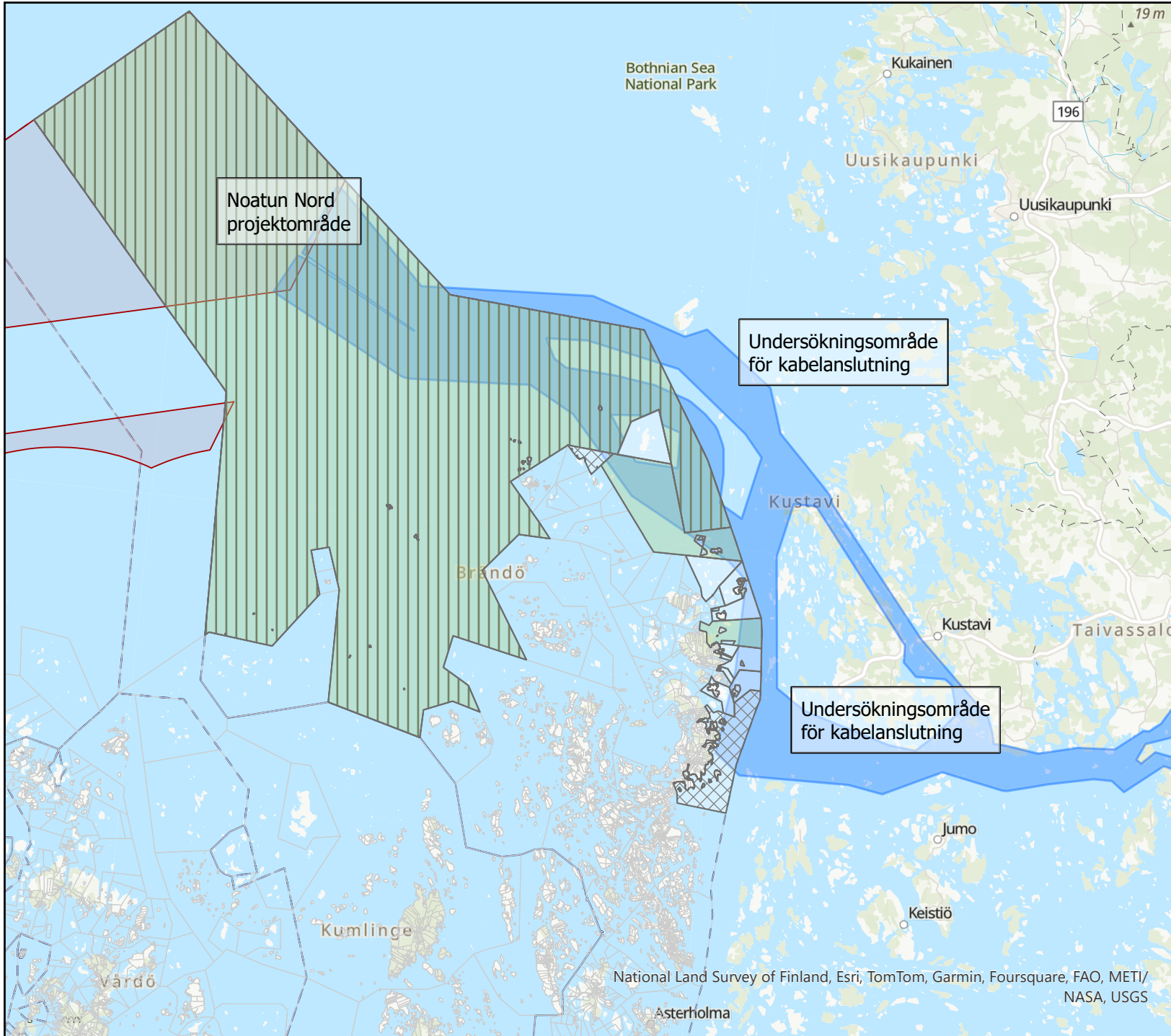
Mariehamn, den 27 augusti 2024

NOATUN NORRA DISTRIBUTION AB

Jorunn Skogberg
advokat, Jomala

Bilagor

- Bilaga 1 Förteckning över berörda fastigheter, ägare och rättsinnehavare till desamma samt vilka som givit samtycke till rådighet
- Bilaga 2 Förteckning över delägare i samfällda vattenområdet 35-407-876-2 (Krokskötvattnen, ej konstituerat) samt vilka som givit samtycke till rådighet
- Bilaga 3 Förteckning över delägare i samfällda vattenområdet 35-407-876-6 (ej konstituerat) samt vilka som givit samtycke till rådighet
- Bilaga 4 Karta över berörda områden

Skala (A4):

Resultat vid begäran av tillstånd

- Inget svar
- Fastighetsägarens godkännande
- Undersökningsområde kabelanslutning
- Noatun Nord projektområde
- Fastighetsgräns
- Kommungräns

Fastighetstyp

- Enskild fastighet
- Allmänt vattenområde
- Smf. vattenområde

Karttitel
FASTIGHETSÄGARE BRÄNDÖS VATTENOMRÅDEN

Projekt
Noatun Nord Grid

Filnamn
 NoatunNord_FastighetsägareBrändö_2024-08-22.pdf

Koordinatsystem
 EPSG:3067

Skapad av
OX2 Åland

Datum
 2024-08-22

